

Vinni Lucherini

Pripadnici kraljevske obitelji i franjevačka ikonografija u kompleksu samostana Sv. Klare u Napulju: Krist na tronu u kapitularnoj dvorani

Napuljska je crkva Sv. Klare, liturgijsko središte velikoga franjevačkoga samostanskoga kompleksa koje je izvorno posvećeno Tijelu Gospodnjemu ili Tijelu Kristovu ili Sv. Hostiji, posljednjih godina bila temom obnovljena historiografskoga zanimanja koje se bavilo poviješću njena osnutka, odnosno članovima kraljevske anžuvinske obitelji koji su u tom sudjelovali, kao i promjenama u izgradnji te tipologiji njene slikarske dekoracije. Neki znanstvenici smatraju da ga je osnovala kraljica Sancia iz Mallorce, supruga Roberta Anžuvinskoga, dok drugi vjeruju da je Robertova uloga morala biti značajnija, posebno od trenutka kada se u arhivskim dokumentima te u posvetnom natpisu, još uvijek čitljivom na zvoniku crkve, imena kraljice i kralja pojavljuju zajedno. U ovom članku, nastalom u kontekstu posvećenu franjevačkoj ikonografiji, ne razmatraju se pitanja o osnutku samostana Sv. Klare niti ona vezana za kronologiju gradnje ili dekoracije, već se analizira jedna ograničena tema, a to je freska velikih dimenzija koja se čuva u staroj franjevačkoj kapitularnoj dvorani Sv. Klare, a prikazan je sv. Franjo kraj Krista na prijestolju zajedno s ostalim svecima: Klarom, Antunom, Ludovikom Tuluškim i s četiri klečeća lika s kraljevskim insignijama. Među njima se, najbliži Kristu, bez poteškoća mogu prepoznati Robert Anžuvinski i Sancia de Mallorca. Riječ je o ikonografskoj kompoziciji s velikim scenskim srazom koja nudi višestrukost i mnogoznačnost iščitavanja. Uz dvoje vladara pojavljuju se još dva lika, najvjerojatnije pripadnici anžuvinske dinastije, koje je teško identificirati. Ova slika otvara niz pitanja o identitetu klečećih figura, o značenju nazočnosti i ikonografije sv. Franje i ostalih svetaca što ga okružuju u ovoj sceni gotovo dvorskoga hommagea, o ulozi anžuvinskih vladara u osnutku samostana Sv. Klare i narudžbi ove slike te o poruci koju prenosi i publici kojoj je bila namijenjena.

Prijevod s talijanskoga: Nina Šepić